

30. Nørholm Gods

Afgrænsning

Kulturmiljøet omfatter hovedbygningen med sidefløje, portbygning, læmure, voldsted, vandmølle (inkl. dam), lysthus, hede, eng og skov på sydøstsiden af Lundvej. I alt ca. 550 ha. Området afgrænses mod nordvest af Lundvej og mod vest af skellet mellem skoven, jernbanen og de opdyrkede arealer. Mod syd, øst og nordøst afgrænses området af skellet mellem heden og de opdyrkede arealer. I nord går grænsen i skellet mellem naturområderne (hede og skov), de kultiverede områder samt Lundvej.

Bærende bevaringsværdier

Nørholm Gods er Vestjyllands største eksisterende herregård. Hovedbygningen har ikke undergået større forandringer siden opførelsen i 1780.

Da herregård, vandmølle, å, eng og delvist beplantet hede udgør et forholdsvist uspoleret kulturmiljø, er det bevaringsværdigt.

Sammenhæng med:

Nørholm ses i forhold til områdets andre herregårde, som endnu står med hovedhus og voldgrav, bl.a. Hesselmed og Hennegård, som alle er væsentligt mindre end Nørholm.

Bevaringstilstand:

Hovedbygningen med sidefløje, portbygningen, læmurene og vandmøllen er fredede og fremstår i god stand, med undtagelse af læmurene, som trænger til vedligeholdelse. Møllen blev skånsomt restaureret i 2009, bl.a. med mursten tillempet de oprindelige gule Nørholmsten med karakteristisk 'rille' og fremstår ligeledes i god stand. Det samme er gældende for lysthuset i slotsparken. Heden er bevokset flere steder og trænger til pleje. Parken fremstår vedligeholdet.

Mål/sårbarhed

Den nyrestaurerede mølle bør motioneres regelmæssigt, hvis ikke møllehjulet skal ødelægges. Læmurene ved hovedbygningen kræver restaurering. Yderligere naturgenopretninger bør vurderes i sammenhæng med det samlede kulturmiljø, der fortsat bør fremstå som en helhed med heden, engen og åen som væsentlige elementer. Fredning af heden skal vurderes som en fredning af heden som hede – dvs. den bør ikke gå i skov.

Kulturmiljøet har lokal betydning.

(Kilde: Varde Museums registrering fra 2011)